ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τρίτο τμήμα)
της 16ης Ιουλίου 1998 *

Στην υπόθεση Τ-81/97,

Regione Toscana (Περιφέρεια της Τοσκάνης), εκπροσωπούμενη από τους Vito Vacchi και Lucia Bora, δικηγόρους Φλωρεντίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Paolo Benocci, 50, rue de Vianden,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπουμένης από τον Paolo Ziotti, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, επικουρούμενο από τον Alberto Dal Ferro, δικηγόρο Βιτσέντζας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση ακυρώσεως πολλών πράξεων της Επιτροπής σχετικά με την εγκεκριμένη κοινοτική συνδρομή που προοριζόταν για το σχέδιο υπ' αριθ. 88.20.IT.006.0 (έργα αγωγών ποσίμου ύδατος στην Τοσκάνη),

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τη V. Tiili, Πρόεδρο, και τους C. P. Briët και A. Potocki, δικαστές,

γραμματέας: J. Palacio Gónzalez, υπάλληλο διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 28ης Απριλίου 1998,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της προσφυγής και διεξαγωγή της διαδικασίας

1 Στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΟΚ) 2088/85 του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 1985, για τα μεσογειακά ολοκληρωμένα προγράμματα (ΕΕ L 197, σ. 1), η Επιτροπή, με απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 1988, ενέκρινε το σχέδιο υπ' αριθ. 88.20.IT.006.0, σχετικά με έργα αγωγών ποσίμου ύδατος στην Τοσκάνη. Η Επιτροπή ανέλαβε με τον τρόπο αυτό την υποχρέωση να χρηματοδοτήσει το σχέδιο μέχρι του ποσού των 676 742 000 ιταλικών λιρών (LIT).

2 Τα έργα αυτά έπρεπε αρχικώς να εκτελεστούν από τον Οκτώβριο του 1988 έως τον Οκτώβριο του 1990. Κατόπιν πολλών αναβολών, άρχισαν μόλις στις 20 Σεπτεμβρίου 1990.

3 Κατόπιν αιτήσεως της Regione Toscana, η Επιτροπή ενέκρινε, δύο φορές, τη μετάθεση της ημερομηνίας αποπερατώσεως των έργων.

4 Με έγγραφο της 21ης Νοεμβρίου 1994, που υπέγραψε ο διευθυντής του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), το οποίο απηύθυνε στον Ιταλό πρόεδρο του συμβουλίου υπουργών και στη Regione Toscana, η Επιτροπή επισήμανε ότι, όσον αφορά το εν λόγω σχέδιο, η αίτηση οριστικής πληρωμής πρέπει να της περιέλθει το αργότερο στις 31 Μαρτίου 1995. Συναφώς, η Επιτροπή στηρίχθηκε στο άρθρο 10 του κανονισμού (ΕΟΚ) 4256/88 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1988, για διατάξεις εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 2052/88 σχετικά με το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, τμήμα Προσανατολισμού (ΕΕ L 374, σ. 25), όπως έχει τροποποιηθεί με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2085/93 του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1993 (ΕΕ L 193, σ. 44) (στο εξής: προαναφερόμενο άρθρο 10).

5 Το άρθρο αυτό έχει ως εξής: «Τα τμήματα των ποσών που έχουν αναληφθεί για τη χορήγηση συνδρομής στα σχέδια τα οποία είχε αποφασίσει η Επιτροπή πριν από την 1η Ιανουαρίου 1989 δυνάμει [του] κανονισμού (...) (ΕΟΚ) αριθ. 2088/85 (...) και ως προς τα οποία δεν έχει υποβληθεί αίτηση οριστικής πληρωμής έως τις 31 Μαρτίου 1995, αποδεσμεύονται αυτεπαγγέλτως από την Επιτροπή το αργότερο έως τις 30 Σεπτεμβρίου 1995 (...)».

6 Στις 31 Μαρτίου 1995, η Regione Toscana απηύθυνε έγγραφο στην Επιτροπή ζητώντας την οριστική πληρωμή του υπολοίπου. Το έγγραφο αυτό παρελήφθη από την Επιτροπή στις 4 Απριλίου 1995.

7 Στις 19 Νοεμβρίου 1996, η προσφεύγουσα, επειδή δεν έλαβε απάντηση της Επιτροπής ούτε την αιτηθείσα πληρωμή, απηύθυνε στην Επιτροπή έγγραφο οχλήσεως.

8 Η Επιτροπή απάντησε με έγγραφο της 31ης Ιανουαρίου 1997, το οποίο περιήλθε στην προσφεύγουσα στις 7 Φεβρουαρίου 1997. Με το έγγραφο αυτό η

Επιτροπή υπενθύμισε ότι, σύμφωνα με το από 21 Νοεμβρίου 1994 υπηρεσιακό σημείωμά της, η αίτηση οριστικής πληρωμής έπρεπε να της περιέλθει έως τις 31 Μαρτίου 1995. Εν προκειμένω όμως, το έγγραφο της προσφεύγουσας της 31ης Μαρτίου 1995 περιήλθε σ' αυτή μόλις στις 4 Απριλίου 1995, ενώ τα πληροφοριακά έγγραφα που είχε στείλει το Υπουργείο έφθασαν μόλις στις 29 Μαΐου 1995. Η Επιτροπή κατέληξε ότι, σύμφωνα με το προαναφερόμενο άρθρο 10, τα αντίστοιχα ποσά αποδεσμεύτηκαν αυτεπαγγέλτως στις 30 Σεπτεμβρίου 1995.

9 Υπό τις συνθήκες αυτές, με δικόγραφο που πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου την 1η Απριλίου 1997, η προσφεύγουσα άσκησε την παρούσα προσφυγή.

10 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (τρίτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία.

11 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 28ης Απριλίου 1998, οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου.

Αιτήματα των διαδίκων

12 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει το υπηρεσιακό σημείωμα της Επιτροπής της 21ης Νοεμβρίου 1994·

— να ακυρώσει την ουδέποτε κοινοποιηθείσα στην προσφεύγουσα πράξη με την οποία η Επιτροπή αποδέσμευσε την εγκεκριμένη κοινοτική συνδρομή για το σχέδιο υπ' αριθ. 88.20.IT.006.0·

— να ακυρώσει το υπηρεσιακό σημείωμα της Επιτροπής της 31ης Ιανουαρίου 1997·

— να καταδικάσει την καθής στα δικαστικά έξοδα.

13 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη·

— επικουρικώς, να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Επί του παραδεκτού

Επιχειρήματα των διαδίκων

14 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προσφυγή είναι απαράδεκτη.

15 Σύμφωνα με την Επιτροπή, ακόμη κι αν το έγγραφο της 21ης Νοεμβρίου 1994 πρέπει να χαρακτηριστεί ως απόφαση, η ασκηθείσα κατ' αυτού προσφυγή είναι απαράδεκτη, διότι η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε τη νομιμότητά του εντός των τασσομένων προθεσμιών.

16 Εξάλλου, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το έγγραφο της 31ης Ιανουαρίου 1997 απλώς υπενθύμισε, όπως είχε ήδη επισημανθεί στο έγγραφο της 21ης Νοεμβρίου 1994, την αποκλειστική προθεσμία της 31ης Μαρτίου 1995, πράγμα το

οποίο προκύπτει από το προαναφερόμενο άρθρο 10, το οποίο δεν αμφισβητεί η προσφεύγουσα και κατά του οποίου δεν επικαλείται καμία περίπτωση ανωτέρας βίας. Εφόσον η προθεσμία αυτή είναι αποκλειστική, εφαρμόζεται αυτομάτως, χωρίς τη μεσολάβηση αιτιολογημένης αποφάσεως της Επιτροπής.

17 Εφόσον το έγγραφο της 31ης Ιανουαρίου 1997 συνιστά απλώς επιβεβαιωτική πράξη, η προσφυγή της οποίας αποτελεί αντικείμενο είναι επίσης απαράδεκτη (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση του Δικαστηρίου, της 15ης Δεκεμβρίου 1988, 166/86 και 220/86, Irish Cement κατά Επιτροπής, Συλλογή 1988, σ. 6473, σκέψη 16).

18 Με το υπόμνημα απαντήσεως, η προσφεύγουσα αντιτάσσει κατ' ουσίαν ότι το έγγραφο της 31ης Ιανουαρίου 1997 δεν μπορεί να θεωρηθεί ως απλώς επιβεβαιωτικό του εγγράφου της 21ης Νοεμβρίου 1994.

19 Πράγματι, πρώτον, το έγγραφο της 21ης Νοεμβρίου 1994 δεν έχει χαρακτήρα αποφάσεως, εφόσον περιέχει μόνον ερμηνεία, συσταλτική, του προαναφερομένου άρθρου 10. Πρόκειται μόνον για απλώς εσωτερικό διαδικαστικό έγγραφο το οποίο δεν μπορεί να παραγάγει έννομα αποτελέσματα όσον αφορά την προσφεύγουσα. Εξάλλου, κατά την ημερομηνία του σημειώματος, δεν είχε υποβληθεί αίτηση οριστικής πληρωμής.

20 Δεύτερον, επιβεβαιωτικό έγγραφο προϋποθέτει ταυτότητα αντικειμένου μεταξύ αρχικού και μεταγενέστερου εγγράφου (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση του Δικαστηρίου της 25ης Ιουνίου 1970, 58/69, Elz κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 359). Εν προκειμένω όμως το έγγραφο της 21ης Νοεμβρίου 1994 ουδόλως διαλαμβάνει την απώλεια του δικαιώματος της συνδρομής και την αποδέσμευση του ποσού, οι δε συνέπειες αυτές προκύπτουν αποκλειστικά από το έγγραφο της 31ης Ιανουαρίου 1997.

Η κρίση του Πρωτοδικείου

21 Σύμφωνα με πάγια νομολογία, συνιστά πράξη ή απόφαση που μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως, κατά την έννοια του άρθρου 173 της Συνθήκης ΕΚ, κάθε μέτρο του οποίου τα έννομα αποτελέσματα είναι δεσμευτικά και ικανά να επηρεάσουν τα συμφέροντα του προσφεύγοντος, μεταβάλλοντας κατά τρόπο σαφή τη νομική του θέση (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Νοεμβρίου 1981, 60/81, IBM κατά Επιτροπής, Συλλογή 1981, σ. 2639, σκέψη 9).

22 Τούτο δεν συμβαίνει προκειμένου περί εγγράφου με το οποίο η Επιτροπή δίνει μόνον την ερμηνεία της επί κανονιστικού κειμένου. Γραπτή έκφραση γνώμης εκ μέρους κοινοτικού θεσμικού οργάνου δεν συνιστά απόφαση που μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως, εφόσον δεν μπορεί να παράγει έννομα αποτελέσματα και δεν σκοπεί να παράγει τέτοιου είδους αποτελέσματα (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 27ης Μαρτίου 1980, 133/79, Sucrimex και Westzucker κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1980/I, σ. 659, και της 27ης Σεπτεμβρίου 1988, 114/86, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Επιτροπής, Συλλογή 1988, σ. 5289, και διάταξη του Δικαστηρίου της 17ης Μαΐου 1989, 151/88, Ιταλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1989, σ. 1255).

23 Πράγματι, υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί να παράγει έννομα αποτελέσματα η προταθείσα από την Επιτροπή ερμηνεία του κανονισμού, αλλά η εφαρμογή της σε μια δεδομένη περίπτωση.

24 Εν προκειμένω, το έγγραφο της 21ης Νοεμβρίου 1994, καθόσον αφορά το σχέδιο υπ' αριθ. 88.20.IT.006.0, επισήμαινε: «σύμφωνα με το [προαναφερόμενο] άρθρο 10, οι αιτήσεις οριστικής πληρωμής πρέπει να περιέλθουν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή πριν και το αργότερο έως τις 31 Μαρτίου 1995».

25 Κατ' αυτόν τον τρόπο, από τη διατύπωση του εγγράφου αυτού προκύπτει ότι υπενθυμίζονται απλώς οι κρίσιμες για την υπόθεση διατάξεις της εφαρμοστέας

κανονιστικής ρυθμίσεως, όπως ερμηνεύονται από την Επιτροπή. Περαιτέρω, εφόσον το έγγραφο αυτό προηγήθηκε πολλών μηνών της αιτήσεως οριστικής πληρωμής της Regione Toscana, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως απόφαση περιέχουσα την απάντηση της Επιτροπής στην αίτηση αυτή.

26 Υπό τις συνθήκες αυτές, το έγγραφο της Επιτροπής της 21ης Νοεμβρίου 1994, που περιλαμβάνει ερμηνεία του προαναφερομένου άρθρου 10, είχε απλώς πληροφοριακό χαρακτήρα και δεν μετέβαλε, αυτό καθαυτό, τη νομική θέση της προσφεύγουσας. Επομένως, όπως παραδέχεται και η προσφεύγουσα στο στάδιο της υποβολής του υπομνήματος απαντήσεως, το έγγραφο αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί έγγραφο δυνάμενο να αποτελέσει αντικείμενο προσφυγής κατά την έννοια του άρθρου 173 της Συνθήκης, η δε προσφυγή περί ακυρώσεώς του είναι απαράδεκτη.

27 Όσον αφορά το έγγραφο της 31ης Ιανουαρίου 1997, επισημαίνεται ότι, όχι μόνον υπενθύμισε την αποκλειστική προθεσμία της 31ης Μαρτίου 1995, που απορρέει από το προαναφερόμενο άρθρο 10, αλλά ερμήνευσε την εφαρμογή του εκ μέρους της Επιτροπής στη συγκεκριμένη περίπτωση της προσφεύγουσας. Εν προκειμένω, διαπιστώνοντας ότι η προσφεύγουσα δεν τήρησε την αποκλειστική προθεσμία, η Επιτροπή διέκοψε τη χρηματοδοτική συνδρομή την οποία της είχε αρχικώς χορηγήσει.

28 Επομένως, το έγγραφο της 31ης Ιανουαρίου 1997, καθόσον διαπιστώνει ότι η προσφεύγουσα ενήργησε εκπροθέσμως, συνιστά πράξη δυνάμενη να αποτελέσει αντικείμενο προσφυγής κατά την έννοια του άρθρου 173 της Συνθήκης. Συνεπώς, η παρούσα προσφυγή πρέπει να κριθεί παραδεκτή, καθόσον αφορά την απόφαση που περιλαμβάνεται στο έγγραφο αυτό.

29 Τέλος, όσον αφορά το έγγραφο αποδεσμεύσεως των επιδίκων ποσών, επισημαίνεται ότι, βάσει του προαναφερομένου άρθρου 10, η αποδέσμευση επέρχεται αυτεπαγγέλτως αν τα ποσά αυτά δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο αιτήσεως οριστικής πληρωμής πριν τις 31 Μαρτίου 1995. Συνεπώς, η αποδέσμευση των ποσών αποτελεί απλώς μια αναπόφευκτη συνέπεια της διαπιστώσεως της απώλειας του δικαιώματος της χρηματοδοτικής συνδρομής στην οποία είχε προηγουμένως προβεί η Επιτροπή. Η αποδέσμευση των ποσών δεν παράγει επομένως, αυτή καθαυτή, κανένα ίδιον έννομο αποτέλεσμα έναντι της προσφεύγουσας.

30 Επομένως, η αίτηση περί ακυρώσεως του εγγράφου με το οποίο η Επιτροπή προέβη αυτεπαγγέλτως στην αποδέσμευση των ποσών, αφού κατέληξε στη μη τήρηση της αποκλειστικής προθεσμίας της 31ης Μαρτίου 1995, είναι απαράδεκτη.

31 Από το σύνολο των στοιχείων αυτών προκύπτει ότι η προσφυγή είναι παραδεκτή μόνον καθόσον βάλλει κατά της αποφάσεως, που περιλαμβάνεται στο έγγραφο της 31ης Ιανουαρίου 1997, περί αποκλεισμού της προσφεύγουσας από τη χρηματοδοτική συνδρομή.

Επί της ουσίας

32 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται κυρίως ότι η Επιτροπή δεν τήρησε τους όρους του προαναφερομένου άρθρου 10. Επικουρικώς, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι παραβιάστηκαν οι αρχές της αναλογικότητας και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

Επί του κυρίου λόγου ακυρώσεως, αντλούμενου από την παράβαση του προαναφερομένου άρθρου 10

Επιχειρήματα των διαδίκων

33 Η προσφεύγουσα υπενθυμίζει ότι το προαναφερόμενο άρθρο 10 αφορά τα δεσμευθέντα ποσά που δεν αποτέλεσαν αντικείμενο αιτήσεως οριστικής πληρωμής πριν από τις 31 Μαρτίου 1995. Ο κανόνας αυτός αφορά μόνον την προθεσμία αποστολής των αιτήσεων, και όχι την προθεσμία παραλαβής τους από την Επιτροπή.

34 Η Επιτροπή, βασιζόμενη στο γεγονός ότι έλαβε την αίτηση της Regione Toscana μόλις στις 4 Απριλίου 1995, παρέβη επομένως τις διατάξεις του προαναφερομένου άρθρου 10.

35 Βάσει της νομολογίας, η κύρωση την οποία συνιστά η απώλεια της συνδρομής δικαιολογείται μόνο λόγω της ανάγκης να διασφαλίζεται η χρηστή διαχείριση του κοινωνικού ταμείου. Έτσι, η διάταξη που προβλέπει προθεσμία για την υποβολή της αιτήσεως της ενισχύσεως συνάδει με την αρχή της αναλογικότητας μόνον καθόσον η τήρηση των προβλεπομένων προθεσμιών κρίνεται απαραίτητη για τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας του συστήματος των ενισχύσεων (απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Ιανουαρίου 1992, C-319/90, Pressler, Συλλογή 1992, σ. I-203, και τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Tesauro στην υπόθεση αυτή, σ. I-209). Εν προκειμένω όμως, η ερμηνεία του προαναφερομένου άρθρου 10, την οποία χρησιμοποιεί η Επιτροπή, δεν μπορεί να θεωρηθεί απαραίτητη για τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας του συστήματος των ενισχύσεων.

36 Προεισαγωγικώς, η Επιτροπή τονίζει ότι η σκοπιμότητα του προαναφερομένου άρθρου 10 είναι να διασφαλίζεται η χρηστή διαχείριση των χρηματοδοτήσεων που προορίζονται μεταξύ άλλων για τα μεσογειακά ολοκληρωμένα προγράμματα, για να μη διαιωνίζονται διαδικασίες που αφορούν σχέδια τα οποία έπρεπε να έχουν αποπερατωθεί ήδη πριν από πολλά έτη.

37 Κατ' αρχάς, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η έννοια του προαναφερομένου άρθρου 10 διευκρινίστηκε στο υπηρεσιακό σημείωμα που είχε αποστείλει στην προσφεύγουσα στις 21 Νοεμβρίου 1994. Στην προσφεύγουσα εναπέκειτο να αμφισβητήσει τη νομιμότητά του αν δεν συντασσόταν με την περιλαμβανόμενη σ' αυτό ερμηνεία.

38 Εξάλλου, η νομολογία σε θέματα ασφαλείας δικαίου και αποκλειστικών προθεσμιών είναι σαφής, συγκεκριμένα στον τομέα των διαρθρωτικών ταμείων (απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Μαΐου 1982, 44/81, Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1982, σ. 1855, σκέψεις 15 έως 17). Σύμφωνα δε με τα κριτήρια που θεσπίζει η νομολογία αυτή, το προαναφερόμενο άρθρο 10 επισημαίνει, σαφώς και ανεπιφυλάκτως, τόσο την προθεσμία που πρέπει να τηρηθεί όσο και τη λόγω μη τηρήσεώς της κύρωση που συνίσταται στην απώλεια του δικαιώματος.

Εξάλλου, το υπηρεσιακό σημείωμα της Επιτροπής της 21ης Νοεμβρίου 1994 παρείχε, αναμφισβήτητα, στην προσφεύγουσα την ερμηνεία του άρθρου 10, της οποίας έκανε χρήση η Επιτροπή. Συνεπώς, το νομικό πλαίσιο ήταν σαφές και γνωστό στην προσφεύγουσα.

39 Τέλος, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι άλλοι κανονισμοί αφορώντες τα διαρθρωτικά ταμεία ενέχουν ανάλογες με το προαναφερόμενο άρθρο 10 διατάξεις. Τα κράτη συμμετείχαν στην κατάρτιση των κειμένων αυτών, τα οποία μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτέλεσαν αντικείμενο ενδελεχούς ελέγχου, στον οποίο μετείχαν οι ενδιαφερόμενες δημόσιες αρχές.

Η κρίση του Πρωτοδικείου

40 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι η προσφεύγουσα απηύθυνε στην Επιτροπή το έγγραφο της 31ης Μαρτίου 1995 κατά την ημερομηνία αυτή και η Επιτροπή το παρέλαβε στις 4 Απριλίου 1995.

41 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή αμφισβήτησε αν το έγγραφο αυτό της 31ης Μαρτίου 1995 μπορεί να συνιστά αίτηση κατά την έννοια του προαναφερομένου άρθρου 10. Πάντως, από τα υπομνήματα της καθής προκύπτει ότι ο λόγος αυτός δεν προβλήθηκε κατά την έγγραφη διαδικασία. Αντιθέτως, επανειλημμένως, η Επιτροπή χαρακτήρισε το έγγραφο αυτό ως αίτηση. Επομένως, ο ισχυρισμός αυτός είναι νέος κατά την έννοια του άρθρου 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας και, επομένως, απαράδεκτος, διότι δεν βασίζεται σε πραγματικά και νομικά στοιχεία που ανέκυψαν κατά τη διαδικασία.

42 Εξάλλου, από το έγγραφο της 31ης Ιανουαρίου 1997 προκύπτει ότι η Επιτροπή απέρριψε την αίτηση της προσφεύγουσας με το σκεπτικό ότι δεν το παρέλαβε πριν από την ημερομηνία λήξεως της 31ης Μαρτίου 1995, που καθορίζεται στο προαναφερόμενο άρθρο 10.

43 Συνεπώς, ο παρών λόγος ακυρώσεως περιορίζεται στο αν η καθοριζόμενη στο άρθρο 10 ημερομηνία πρέπει να νοείται ως ημερομηνία αποστολής των αιτήσεων οριστικής πληρωμής ή ως ημερομηνία παραλαβής τους από την Επιτροπή.

44 Κατ' αρχάς, επισημαίνεται ότι ούτε η διατύπωση της επίδικης διατάξεως, ούτε οι αιτιολογικές σκέψεις του προαναφερομένου κανονισμού 2085/93, της 20ής Ιουλίου 1993, ούτε οι προπαρασκευαστικές της εκδόσεώς του εργασίες τάσσονται υπέρ μιας από τις ερμηνείες αυτές.

45 Εξάλλου, προκύπτει ότι, επί της ουσίας, τα προβληθέντα από την Επιτροπή επιχειρήματα δεν επιτρέπουν να δοθεί απάντηση στον ισχυρισμό της προσφεύγουσας.

46 Πράγματι, τα επιχειρήματα αυτά σκοπούν να αποδείξουν ότι η καθοριζόμενη στο προαναφερόμενο άρθρο 10 προθεσμία είναι απαρέγκλιτη, ότι οι λόγοι δημόσιας τάξεως και χρηστής διοικήσεως επιβάλλουν να χρησιμοποιείται αποκλειστική προθεσμία, ότι, εξάλλου, παρόμοια προθεσμία χρησιμοποιείται σε άλλους παρεμφερείς κανονισμούς ή ακόμη ότι η ούτως καθοριζόμενη αποκλειστική προθεσμία συνάδει με τις επιταγές της νομολογίας, εφόσον επισημαίνει σαφώς τις κυρώσεις που συνεπάγεται η μη τήρησή της.

47 Πάντως, η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί ακριβώς την ύπαρξη αποκλειστικής προθεσμίας, αλλά την ερμηνεία που έδωσε συναφώς η Επιτροπή (βλ. ανωτέρω σκέψεις 33 και 34), καταλήγοντας ότι η ημερομηνία λήξεως ισχύει για την παραλαβή της αιτήσεως οριστικής πληρωμής.

48 Εντούτοις, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, ήδη με το από 21 Νοεμβρίου 1994 υπηρεσιακό σημείωμά της, είχε γνωστοποιήσει στην προσφεύγουσα την ερμηνεία που έδινε στο προαναφερόμενο άρθρο 10. Αν η προσφεύγουσα δεν συντασσόταν με την ερμηνεία αυτή, σ' αυτήν εναπέκειτο να αμφισβητήσει το έγγραφο αυτό.

49 Το επιχείρημα αυτό δεν μπορεί να γίνει δεκτό. Πρώτον, όπως έχει κριθεί (βλ. ανωτέρω σκέψη 26), το έγγραφο της 21ης Νοεμβρίου 1994 δεν αποτελεί πράξη που μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως. Δεύτερον, η ερμηνεία κοινοτικής διατάξεως εναπόκειται μόνο στον κοινοτικό δικαστή, οπότε δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι οι επιλεγέντες από την Επιτροπή προσανατολισμοί έχουν συγκεκριμένη νομική σημασία.

50 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η καθοριζόμενη στο προαναφερόμενο άρθρο 10 ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας πρέπει να νοείται ως η ημερομηνία αποστολής της αιτήσεως.

51 Πράγματι, πρώτον, η ερμηνεία αυτή διασφαλίζει την ίση μεταχείριση των ενδεχομένων αιτούντων, εφόσον διασφαλίζει την ίδια λήξη της προθεσμίας, ανεξαρτήτως της γεωγραφικής αποστάσεως των δικαιούχων και του απαραιτήτου χρόνου διαβιβάσεως.

52 Δεύτερον, λαμβανομένων υπόψη των ριζικών συνεπειών που απορρέουν, βάσει του προαναφερομένου άρθρου 10, από την υπέρβαση της νόμιμης προθεσμίας, η ασφάλεια δικαίου επιβάλλει να λαμβάνεται υπόψη υπέρ των ενδεχομένων δικαιούχων η ημερομηνία αποστολής της αιτήσεως· πράγματι, οι ενδεχόμενοι δικαιούχοι μπορούν να ελέγχουν μόνον την ημερομηνία αποστολής της αιτήσεως, την οποία μπορούν να αποδεικνύουν, όχι όμως τη διάρκεια διαβιβάσεως της αιτήσεως αυτής. Η εντεύθεν συναγόμενη για την Επιτροπή δυνατότητα παραλαβής των αιτήσεων των δικαιούχων τις επόμενες μόλις ημέρες δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι επηρεάζει το χρήσιμο αποτέλεσμα της αποκλειστικής προθεσμίας και τις επιταγές της χρηστής διοικήσεως του κοινοτικού προϋπολογισμού.

53 Ενόψει όλων αυτών των στοιχείων, και χωρίς να χρειάζεται απόφανση επί των επικουρικών ισχυρισμών που προέβαλε η προσφεύγουσα, η απόφαση της Επιτροπής, που περιλαμβάνεται στο έγγραφο της 31ης Ιανουαρίου 1997, πρέπει να ακυρωθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

54 Σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπήρξε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι οι τρεις αιτήσεις ακυρώσεως που υπέβαλε η προσφεύγουσα έχουν στην πραγματικότητα το ίδιο αντικείμενο, δηλαδή την ακύρωση του εγγράφου με το οποίο δεν έγινε δεκτός ο έλεγχος της αιτήσεώς της οριστικής πληρωμής, δεν μπορούν να τύχουν εφαρμογής οι διατάξεις της παραγράφου 3 του ιδίου αυτού άρθρου. Κατά συνέπεια, εφόσον η προσφεύγουσα υπέβαλε σχετικό αίτημα, η καθής πρέπει να καταδικαστεί στο σύνολο των δικαστικών εξόδων, μολονότι η προσφυγή απορρίφθηκε ως μερικώς απαράδεκτη.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τρίτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Ακυρώνει την περιλαμβανόμενη στο έγγραφο της 31ης Ιανουαρίου 1997 απόφαση.

2) Απορρίπτει την προσφυγή ως απαράδεκτη κατά τα λοιπά.

3) Η Επιτροπή θα φέρει τα δικαστικά έξοδα.

Tiili Briët Potocki

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 16 Ιουλίου 1998.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Η Πρόεδρος

V. Tiili